

Lea Jylhä

7.8.2024

Kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmään liittyvistä säädösmuutosehdotuksista (VN/15571/2024)

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y. kiittää mahdollisuudesta lausua metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmään (METKA) liittyvistä säädösmuutosehdotuksista.

METKA-järjestelmä kannustaa metsänomistajia aktiiviseen ja kestäväan metsänhoitoon ja on merkittävä ohjauskeino pyrittäessä kohti hallitusohjelmassa ja Kansallisessa metsästrategiassa asetettuja tavoitteita. Kannustejärjestelmä astui voimaan vuoden alussa, eikä kaikkien työlajien osalta olla päästy vielä toteutusvaiheeseen. Tukijärjestelmän uudistuksessa muutoksia tuli sekä työlajeihin, eri työlajien tukiehtoihin sekä tukitasoihin. Tukijärjestelmän tehokkuutta ja vaikuttavuutta pyrittiin parantamaan.

METKAan kohdistuvat määrärahalleikkaukset vaarantavat hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamisen. MTK huomauttaa, että metsätalouden rahoitusta leikattiin reilusti jo hallitusneuvottelujen yhteydessä. Suhteessa aiempiin käytettävissä oleviin varoihin leikkaus oli poikkeuksellisen suuri. Uudet puuntuotannon tukiin kohdistuvat leikkaukset METKA-järjestelmän ollessa vasta käynnistysvaiheessa vähentävät järjestelmän uskottavuutta ja kannustavuutta. Lisäksi MTK ihmettelee avoimuuden puutetta lausunnolla olevissa muutoksissa. Niistä puuttuvat mahdollisten määrärahalleikkausten euromääräiset suuruudet ja kokonaisvaikutuksia on tästä syystä vaikea arvioida.

METKAN määrärahalleikkausten asemasta hallituksen tulee valmistautua varmistamaan metsätalouden rahoitus lisämäärärahoilla, eikä metsätalouden töihin saa tulla esimerkiksi rahojen hakusulusta johtuvia katkoksia. On hyvä myös muistaa, että valtio rahoittaa metsätalouden töitä vain osittain ja kokonaisuutena metsätalouden rahoituksen vaikutuksilla on laajasti positiivisia vaikutuksia niin metsänhoitoon, puun saatavuuteen kuin työllisyyteenkin. Mikäli määrärahojen puutteen johdosta työt loppuvat kesken vuoden, on vaara, että jo nyt työvoimapulasta kärsiviltä aloilta ammattilaiset siirtyvät muille aloille

Metsätieverkosto

Uusia metsäteitä on vuosittain rakennettu vain vähän. Tuen poistaminen uusien metsäteiden rakentamiselta ei heikentäne METKA-järjestelmälle asetettujen tavoitteiden saavuttamista merkittävästi. MTK kuitenkin huomauttaa, että kuten esityksen perustelumuistiossa todetaan, tuen poistamisen vaikutukset kohdistuisivat erityisesti pohjoisempaan Suomeen, jossa tienrakennustarvetta on edelleen ja metsätieverkoston palvelut myös muulle yhteiskunnalle (pelastustoimi, matkailu ja virkistyskäyttö) korostuvat.

Lea Jylhä

7.8.2024

Sen sijaan metsäteiden perusparannuksen tuen lasku 70 prosentista 50 prosenttiin tullee vaikeuttamaan tiehakkeiden syntymistä huomattavasti. Myös tuen lasku vaikuttaa erityisesti Pohjois-Suomeen, jossa tukitaso laskisi alle aiemman kestävän metsätalouden rahoituslain (kemera) tukitason (60 %).

MTK katsoo, että tukitaso tulisi eriyttää maantieteellisesti niin, että Pohjois-Suomessa metsätien perusparannuksen tuki olisi 60 % perusparannuksesta aiheutuneista hyväksyttävistä kohtuullisista kustannuksista.

Taimikon ja nuoren metsän hoito

MTK pitää hyvänä periaatetta, että kannusteilla pyritään tukemaan oikea-aikaista ja oikein kohdentuvaa taimikoiden ja nuorten metsien hoitoa. Asetusesityksessä ei kuitenkaan ole otettu huomioon esitetyn pituusrajan alentamisen vaikutusta potentiaalsiin pienpuun keruukohteisiin. Pituusrajan laskeminen metrillä tarkoittaisi, että ainakaan keskisessä ja eteläisessä Suomessa tukikelpoisia pienpuun keruukohteita ei olisi enää lainkaan. Kuitu- ja energiapuun kysynnän ja hintojen nousun myötä pienpuun korjuutuen merkitys on vähentynyt. Toisaalta ns. rästikohteiden hoitoon kaivataan edelleen tukea. Myös markkinatilanne on erilainen eripuolilla maata.

MTK esittää, että taimikon ja nuoren metsän enimmäispituusraja säilytettäisiin nykyisellään, ja mahdolliset leikkaukset toteutettaisiin laskemalla tai luopumalla pienpuun keruutuesta.

Helsingissä elokuun 7. päivänä 2024

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Marko Mäki-Hakola
Metsäjohtaja

Lea Jylhä
Metsäasiantuntija